

Fylkesmannen i Hordaland

Sakshandsamar, innvalstelefon
Håvard Rød, 5557 2143

Vår dato
13.06.2016
Dykkar dato
09.06.2016

Vår referanse
2016/7787 331.1
Dykkar referanse

Meland kommune,
Postboks 79,
5906 Frekhaug

MELAND KOMMUNE - BUDSJETT FOR 2016

Fylkesmannen har motteke særutskrift av kommunestyresak om budsjett for 2016, vedteke i kommunestyremøte 16. desember 2015. Kommunestyret vil vedta økonomiplanen i september i år.

Kommunen er ikkje under statleg kontroll og godkjenning etter kommunelova § 60.

Etter § 15 i forskrifter om årsbudsjettet skal årsbudsjettet, slik det er vedteke av kommunestyret, liggja føre som eige dokument innan 15. januar. Økonomiske oversyn må vera utarbeidd innan 1. mars i budsjettåret.

Etter kommunelova § 45 tredje punkt skal innstillinga til årsbudsjett ha vore lagt ut til offentleg gjennomsyn i minst 14 dagar før handsaming i kommunestyret.

Det er lagt opp til auke i skatteøyret for kommunane frå 11,35 prosent i 2015 til 11,8 prosent i 2016.

Frie inntekter

Kommunen har budsjettert med kr. 206.364.000,- i skatt på eige og inntekt for 2016.

I 2015 var det ein samla skatteauke for kommunane i landet på 6,0 prosent. Det er i revidert nasjonalbudsjett rekna med ein skatteauke for kommunane frå 2015 til 2016 med 6,4 prosent.

Kommunen sitt skattenivå i 2015 var 84,9 prosent av landsgjennomsnittet.

I rammeoverføring til kommunane er det symmetrisk inntektsutjamning. Kommunar med skattenivå over landsgjennomsnittet får eit trekk i 2016 tilsvarande 60 prosent av differansen mellom eige skattenivå og landsgjennomsnittet.

Kommunar med skattenivå under landsgjennomsnittet får kompensasjon i 2016 tilsvarande 60 prosent av differansen mellom landsgjennomsnittet og eige skattenivå. Kommunar med skattenivå under 90 prosent av landsgjennomsnittet får også tilleggskompensasjon tilsvarande 35 prosent av differansen mellom 90 prosent av landsgjennomsnittet og eige skattenivå.

Kommunen sine frie inntekter består av ordinær skatt og statleg rammeoverføring, medrekna inntektsutjamning. Sum frie inntekter er budsjettert til kr. 407,9 mill.

Inntektsprognosen for 2016 er no oppdatert med endelege innbyggjartal per 01.01.2016 og innkomen skatt i 2015. Grunnlaget for inntektsutjamninga vil vere innbyggjartal per 01.01.2016. For innbyggjartilskot og utgiftsutjamninga med aldersfordeling er grunnlaget innbyggjartal per 01.07.2015.

Det vil vere uvisse knytt til skatteutviklinga i år på bakgrunn av høgare arbeidsløyse. Kommunen må vurdere utviklinga i dei frie inntektene og om nødvendig justera inntektene ned i budsjettet.

Eigedomsskatt

Det er budsjettert med kr. 18,8 mill. i eigedomsskatt for 2016. Innkomen eigedomsskatt i 2015 var om lag kr. 18,5 mill. Grunnlaget for eigedomsskatt i kommunen har auka noko. Budsjettert eigedomsskatt kan difor reknast som realistisk.

Eigedomsskatten for 2016 er vedteke med sju promille på verk og bruk, andre næringseigedomar og oppdrettsanlegg. Eigedomsskatt på bustader og fritidseigedomar er vedteke til 3,5 promille i 2016, som er det same som i 2015.

Renteinntekter og utbytte

Renteinntekter og utbytte er budsjettert med til saman kr. 5,0 mill. Av dette er utbytte frå BKK budsjettert til kr. 3,0 mill. (0,76 prosent av kr. 400 mill.).

Renteinntekter og utbytte i rekneskapen for 2015 var til saman om lag kr. 5,9 mill.

Pris og kostnadsvekst

Den samla pris- og kostnadsveksten i kommunane (kostnadsdeflatoren) er redusert frå 2,7 prosent i statsbudsjettet til 2,6 prosent i revidert nasjonalbudsjett. I pårekna pris- og kostnadsvekst inngår lønsvekst med 2,4 prosent.

Avdrag

I økonomireglane er det gitt minimumskrav for storleiken på årlege avdrag. Etter kommunelova § 50 sjuande ledd kan attståande løpetid for kommunen si samla gjeldsbyrde ikkje overstiga den vegde levetida for kommunen sine anleggsmidlar ved det siste årsskiftet.

Kommunelova set eit minstekrav til totale låneavdrag for kommunen. Ein hovudregel vil vere at årlege låneavdrag som eit minimum må utgjere om lag 3 ½ - 4 prosent av lånegjelda (når formidlingslån og avdrag på slike lån ikkje er rekna med). Fylkesmannen tilrår kommunane at dei ordinære avdraga minst er på dette nivået.

Det er budsjettert med kr. 13,7 mill. i ordinære avdrag (utanom avdrag på formidlingslån).

Dei budsjetterte avdraga er noko for låge i høve til det tilrådde minstenivået.

Driftsresultat

Kommunelova § 46 punkt 6 legg til grunn at det blir budsjettert med eit driftsresultat som minst er tilstrekkeleg til å dekkja renter, ordinære avdrag og nødvendige avsetjingar (inkl. inndekning av underskot).

Paragraf 3 i forskriftene om årsrekneskapen presiserer nærare det driftsrekneskapen og investeringsrekneskapen skal omfatta. Som hovudregel må til dømes ei inntekt og innbetaling som ikkje er ordinær bli ført i investeringsrekneskapen.

Kommunane er i tidlegare år tilrådd å ha eit netto driftsoverskot i prosent av driftsinntektene på minst 3 prosent, basert på prinsippet om formuebevaring. Momskompensasjon frå investeringar har til og med 2013 vore inntektsført i driftsrekneskapen. Frå og med 2014 blir momskompensasjonen frå investeringar i staden inntektsført direkte i investeringsrekneskapen.

På denne bakgrunn reduserte Det tekniske berekningsutvalet for kommunal og fylkeskommunal økonomi i sin rapport frå november 2014 det tilrådde nivået for netto driftsoverskot, i prosent av driftsinntektene, frå tre prosent til $1\frac{3}{4}$ prosent for kommunane generelt. (For fylkeskommunane er det tilrådd eit høgare nivå som følgje av ansvar for tidlegare riksveggar).

Fylkesmannen si vurdering er at netto driftsoverskot bør vere noko høgare enn $1\frac{3}{4}$ prosent av driftsinntektene for å kunne handtere svingingar i inntektene og for å ha stabilitet i tenestene.

Netto driftsoverskot i budsjettet er kr. 1.956.000,-. Det er planlagt sett av til disposisjonsfond (kr. 1,0 mill.) og til bundne driftsfond.

Netto driftsoverskot i budsjettet er vesentleg lågare enn det tilrådde minstenivået. Netto driftsoverskot i budsjettet utgjer berre knapt 0,4 prosent av driftsinntektene.

Kommunen hadde eit netto driftsoverskot i rekneskapen for 2015 med kr. 16,2 mill. Netto driftsoverskot blir nytta til avsetjing disposisjonsfond og til avsetjing bundne fond. Etter netto avsetjingar er det eit mindreforbruk i rekneskapen for 2015 med kr. 9,1 mill. Netto driftsoverskot utgjer 3,1 prosent av driftsinntektene for 2015.

Disposisjonsfondet er auka frå kr. 14,8 mill. ved utgangen av 2014 til kr. 23,3 mill. ved utgangen av 2015. Mindreforbruket i rekneskapen for 2015, kr. 9,1 mill., er vedteke nytta til å styrka kommunen sitt disposisjonsfond slik at dette kjem opp i om lag kr. 32,4 mill.

Investering, lånegjeld og kapitalutgifter

I 2016 er det budsjettert med brutto investeringar på til saman kr. 156,0 mill. Av det utgjer investeringar i vass- og avlaupssektoren kr. 39,6 mill., som skal vere sjølvfinansierande gjennom gebyrinntekter.

Dei største investeringane elles er i tilbygg Grasdal skule, ombygging Sagstad skule og i utleigebustader for vanskelegstilte.

Investeringane er i hovudsak planlagt finansierte med bruk av lån, kr. 134,8 mill. Resten av investeringane blir finansierte med momskompensasjon (kr. 19,8 mill.) og bruk av kapitalfond (kr. 1,3 mill.).

Det er budsjettert med opptak av startlån kr. 6,0 mill. til vidareutlån. Eigenkapitalinnskot KLP, kr. 0,7 mill., blir i samsvar med regelverket finansierte utan bruk av lån.

Vi har rekna ordinær langsiktig gjeld per 31.12.2014 for kommunane samla i fylket, utanom Bergen, til kr. 69.840,- per innbyggjar. I dette talet er ikkje pensjonsforplikting medrekna. Det tilsvarande talet for kommunen er kr. 53.200,-.

Det generelle gjeldsnivået for kommunane i landet har auka og nivået må bli vurdert som høgt. Kommunane samla i fylket, utanom Bergen, har eit gjeldsnivå som ligg noko høgare enn landsgjennomsnittet. Landsgjennomsnittet si langsiktige lånegjeld ved utgangen av 2014 var kr. 65.503,- per innbyggjar. Pensjonsforplikting er ikkje medrekna.

Kommunen si brutto lånegjeld ved utgangen av 2015 er rekna til om lag kr. 443 ½ mill., eller kr. 56.770,- per innbyggjar.

Kommunen sitt gjeldsnivå har til no vore på eit moderat nivå samanlikna med gjennomsnittet av kommunane. Gjeldsnivået for kommunen kjem til å auka vesentleg i år. Gjelda kjem til å auka ytterlegare i 2017 knytt til ferdiggjering av skular.

2017 vil bli økonomisk krevjande for kommunen med svak utvikling i frie inntekter. Det er både knytt til nytt inntektssystem, ny kostnadsnøkkel og lågare veksttilskot. Det er difor nødvendig at kommunen bremsar opp med omsyn til investeringar og låneopptak i dei neste åra, også i lys av det svake netto driftsresultatet i årets budsjett. Kommunen må unngå å kome ein situasjon med for høg gjeld i høve til inntektene.

Oppsummering

Netto driftsoverskot i budsjettet er vesentleg lågare enn det tilrådde minstenivået. Netto driftsoverskot i budsjettet utgjer berre knapt 0,4 prosent av driftsinntektene.

Det er nødvendig at kommunen bremsar opp med omsyn til nye investeringar og låneopptak i dei neste åra. Kommunen må unngå å kome ein situasjon med for høg gjeld i høve til inntektene. Det er nødvendig å styrke netto driftsoverskot for å kunne bere det høgare gjeldsnivået som no kjem.

Med helsing

Lars Sponheim

Rune Fjeld
ass. fylkesmann

Brevet er godkjent elektronisk og har difor inga underskrift

Gjenpart :
Nordhordland revisjonsdistrikt, Postboks 16, 5902 Isdalstø
Sekretariatsleiar for kontrollutval, Postboks 16, 5902 Isdalstø

